

REFERAT Erhvervsråd Langeland 2022-2025 d. 13-12-2023

Mødedato Onsdag d. 13. december 2023 kl. 07:30

Mødested TEAMS

Mødedeltagere Tonni Hansen, René Larsen, Freddy Knecht, Jimmy Larsen, Lars Birk Rasmussen, Simon Risbjerg, Ulrik Bremholm, Jani Hansen (Afbud), Bjarne Elnegaard (Afbud), Jane Jegind, Mia Rasmussen, Claus Hartmann (Afbud), Jørgen Nielsen, Søren Ramsing, Jens D. Andersen (Afbud), Peder Hansen

Indholdsfortegnelse

Siden sidst.....	3
Input til møde for sommerhusejere.....	4
Indstilling til Tietgenprisen.....	5
Nytårskur 2024.....	7
Orientering fra erhvervsrådets medlemmer.....	8
Orientering fra kommunen.....	9
Eventuelt.....	12
Godkendelse af beslutningsprotokol - underskriftsside.....	13

Punkt 30: Siden sidst

22/9447

Resume

Dette punkt omhandler tilbagemeldinger på sager behandlet på det seneste erhvervsrådsmøde.

Sagsfremstilling

Med afsæt i ønsket fra sidste møde er det aftalt med Skole og Dagtilbudschef Peter Faarup, at han deltager på mødet den 28. februar 2024 omkring erhvervsamarbejdet med skolerne.

Afledte konsekvenser

Der er ingen afledte konsekvenser.

Indstilling

Direktionen indstiller

- At opfølgningen fra sidste møde tages til efterretning

Beslutning i Erhvervsråd Langeland den 13-12-2023

Der blev orienteret om DI-undersøgelsen, der placerede Langeland på en 2. plads på Fyn, hvis vi havde opnået de nødvendige besvarelser. Undersøgelsen vil blive gennemgået på næste møde.

Der er møde med formandskabet i RUHA den 19. december om detailhandlen.

Borgmesterforum Fyn arbejder med et udspil omkring den digitale infrastruktur. Simon Risbjerg oplyste, at Vendianet er i gang på Langeland med udrulning af bredbånd. Indenfor en radius af 10 km fra deres sendere, hvor der er frit udsyn, tilbyder de minimum 200 mbit – de har sat sendestation op på siloen på havnen og lavet et punkt til vindmølle i Skattebølle.

Afbud under hele mødet:

Bjarne Elnegaard, Claus Hartmann, Jens Andersen

Afbud Jens D. Andersen, Bjarne Elnegaard, Claus Hartmann, Jani Hansen

Punkt 31: Input til møde for sommerhusejere

23/10390

Resume

Der ses ind i at planlægge et møde for sommerhusejerne i samarbejde med partnere. Erhvervsrådet bedes drøfte, hvad og hvordan de kan se virksomhederne deltage i et sådant arrangement.

Sagsfremstilling

Der har tidligere været afholdt møde for øens mange sommerhusejere, hvor de bl.a. kunne møde de lokale håndværkere. Der ønskes en drøftelse af, hvordan et sådant møde kunne afholdes og hvordan erhvervsrådet kan se sig selv ind i arrangementet, og hvordan erhvervslivet sættes i spil.

Afledte konsekvenser

Der er ingen afledte konsekvenser.

Indstilling

Direktionen indstiller:

- At erhvervsrådet afgiver input til hvordan et sådant arrangement kan udformes og afvikles

Beslutning i Erhvervsråd Langeland den 13-12-2023

Der bør etableres stande med forskellige aktiviteter. Campingpladserne har tilbud, der bør indtænkes i form af deltagelse, da de kan tilbyde aktiviteter (swimmingpool, minigolf, morgenbrød). Festivalerne bør også tilbydes at deltage. Forsyningen og elforsyningen vil også gerne deltage. Arrangementskalenderen bør være central og uddeles. Håndværkerne bør også inviteres til at deltage med stande. Husk at der skal inviteres i god tid, så sommerhusejerne kan prioritere. Planlægges til sidst i april først i maj.

Afbud under hele mødet:

Bjarne Elnegaard, Claus Hartmann, Jens Andersen

Afbud Jens D. Andersen, Bjarne Elnegaard, Claus Hartmann, Jani Hansen

Punkt 32: Indstilling til Tietgenprisen

23/9864

Resume

Tietgenprisen tildeles årligt en visionær, fynsk erhvervsleder m/k, som har gjort sig særligt bemærket inden for fornyelse, innovation og nytænkning, driver en god forretning og samtidig udviser samfundsansvar gennem en uegennyttig indsats, f.eks. organisationsarbejde m.v. Erhvervsrådet har mulighed for at indstille op til tre kandidater.

Sagsfremstilling

Tietgenprisen tildeles årligt en visionær, fynsk erhvervsleder m/k, som har gjort sig særligt bemærket inden for fornyelse, innovation og nytænkning, driver en god forretning og samtidig udviser samfundsansvar gennem en uegennyttig indsats, f.eks. organisationsarbejde m.v.

Tietgenprisen uddeles i samarbejde mellem TietgenSkolen og Fynsk Erhverv og er en personlig påskønnelse, som belønnes med et kunstværk, en buket blomster og et diplom ved Fynsk ErhvervsTopmøde i foråret 2024.

Priskomiteén beslutter på baggrund af de foreliggende indstillinger, hvem der skal modtage årets Tietgenpris. Priskomiteén består af TietgenSkolens bestyrelsesformand og Fynsk Erhvervs bestyrelsesformand, som supplerer sig med p.t. bestyrelsesformanden for Erhvervshus Fyn samt ansvarshavende chefredaktør på Fyens Stiftstidende.

Indstilling af kandidater

Kandidater til Tietgenprisen kan indstilles af priskomiteéns medlemmer og af lokale erhvervsråd. De lokale erhvervsråd kan hver især indstille op til tre kandidater.

Kriterier for indstilling af kandidat til Tietgenprisen:

- Fynsk erhvervsleder m/k i privat virksomhed (gerne ejerleder)
- Gør sig bemærket ved at drive en god forretning i kraft af sin tilgang til og faktiske gennemførelse af fornyelse, innovation og nytænkning, som andre kan hente inspiration i og/eller drage nytte af
- Udviser forretningsmæssig etik og adfærd og tager samfundsansvar, dvs. er en foregangsmand/-kvinde for nye generationer af erhvervsledere
- Har en aktiv rolle uden for virksomheden i form af et uegennyttigt engagement i brancheforeninger, interesseorganisationer, idrætsforeninger etc.
- Aktiv rolle for at få dennes virksomhed til at vinde indpas på Fyn eller på anden måde have bidraget til en udvikling på Fyn

Procedure for lokale indstillinger:

- Bestyrelsen for erhvervsrådet i hver af de 10 fynske kommuner kan indstille op til tre lokale kandidater til Tietgenprisen efter ovenstående kriterier. Ved indstilling af flere end én kandidat, opfordres til at indtænke diversitet i forhold til bl.a. alder, køn og branche som supplerende kriterium
- Øvrige erhvervsforeninger kan på eget initiativ eller på direkte opfordring fra det lokale erhvervsråd indstille kandidater, der så indgår i bestyrelsen for det lokale erhvervsråds udvælgelse af op til tre lokale kandidater
- Indstilling af kandidater fra de lokale erhvervsråd skal motiveres og fremsendes direkte til priskomiteén via vedlagte formular inden 31. december 2023
- Det er et krav, at de indstillede kandidater ikke er bekendt med kandidaturet til Tietgenprisen
- Lokale indstillinger indgår i puljen af kandidater på lige fod med priskomiteéns egne indstillinger
- De lokale indstillinger behandles fortroligt før, under og efter priskomiteéns behandling og udvælgelse af kandidat

Afledte konsekvenser

Der er ingen afledte konsekvenser.

Indstilling

Direktionen indstiller:

- At erhvervsrådet indstiller en kandidat fra Langeland til Tietgenprisen 2024

Beslutning i Erhvervsråd Langeland den 13-12-2023

Erhvervsrådet bemyndiger formandskabet mandat til at indstille en eller to kandidater – medlemmerne af erhvervsrådet fremsender forslag inden den 16. december 2023.

Afbud under hele mødet:

Bjarne Elnegaard, Claus Hartmann, Jens Andersen

Bilag

Indstillinger til TietgenPrisen 2024

Afbud Jani Hansen, Claus Hartmann, Bjarne Elnegaard, Jens D. Andersen

Punkt 33: Nytårskur 2024

23/8360

Resume

Nytårskuren 2024 er planlagt og fremlægges her til orientering.

Sagsfremstilling

Nytårskuren 2024 bliver den 8. januar 2024 kl. 17:30-20:30. Efter evaluering i erhvervsrådet bliver det med samme afsæt for rammerne og strukturen som i 2023.

Nytårskuren for erhvervslivet vil blive annonceret i Fyns Amts Avis/Øboen samt meldt ud i borgmesterens julehilsen til erhvervslivet. Endvidere er det allerede, og vil blive gentaget, meldt ud i erhvervsnyhedsbrevene og på kommunens LinkedIn. Ydermere vil der blive sendt ud til erhvervsforeninger med invitation og ønske om videreformidling til deres medlemmer.

Programmet er planlagt som følgende:

17:30 Velkomst ved borgmester Tonni Hansen

17:45 Netværk og let forplejning

18:15 Bæredygtighed i praksis ved Simon Risbjerg, Risbjerg A/S og Dennis Dahl, Broløkke Herregård

18:45 Geopark – Det Sydfynske Øhav ved sekretariatschef Rasmus Elmquist

19:15 Netværk og kaffe

19:45 Verden set fra Christiansborg og Langeland ved folketingsmedlem Erling Bonnesen

20:30 Tak for i dag ved borgmester Tonni Hansen

Afledte konsekvenser

Der er ingen afledte konsekvenser.

Indstilling

Direktionen indstiller:

- At orienteringen tages til efterretning

Beslutning i Erhvervsråd Langeland den 13-12-2023

Orienteringen er taget til efterretning.

Afbud under hele mødet:

Bjarne Elnegaard, Claus Hartmann, Jens Andersen

Afbud Jens D. Andersen, Bjarne Elnegaard, Claus Hartmann, Jani Hansen

Punkt 34: Orientering fra erhvervsrådets medlemmer

22/9446

Resume

Dette punkt er en orientering fra erhvervsrådets medlemmer.

Sagsfremstilling

Orientering fra erhvervsrådets medlemmer siden sidst.

Afledte konsekvenser

Der er ingen afledte konsekvenser.

Indstilling

Direktionen indstiller:

- At orienteringen tages til efterretning

Beslutning i Erhvervsråd Langeland den 13-12-2023

Der blev orienteret om:

- Håndværker- og Industriforeningen er i dialog med Langeland Sammen.
- Der er fortsat stor efterspørgsel i håndværksbranchen, udfordringen er mangel på medarbejdere.
- Der blev orienteret om at der sættes fokus på, hvordan virksomhederne kan få flere lærlinge via Erhvervsskolen i Svendborg.
- Food på Erhvervsskolen i Svendborg lukker fordi det ikke er økonomisk bæredygtige.
- Der er rigtig mange hundeejere, der søger mod Langeland til hytter på campingpladser til nytår for at få fred for fyrværkeri, efterspørgslen er større end hvad der kan imødekommes.
- Ristinge Camping har fået LAG-tilsagn til et grønt omstillingsprojekt, så de bliver fuldt ud selvforsynende til sæson 2025.
- Affaldssortering hos håndværkere blev drøftet
- Ny app ”Mit affald Langeland” bliver lanceret i januar 2024
- Det har for landbruget været et meget vådt år, der er gået ud over planteproduktionen
- Landbruget kan skaffe medarbejdere, dog udenlandsk arbejdskraft og der skal ske en efteruddannelse, hvor der gøres brug af online uddannelsesmuligheder.
- Langeland Sammen laver destinationsguide, der næste er færdig og Ø-Festival er i god planlægning.
- Erhvervsnetværket fra Turist- og Erhvervsforeningen drives videre i Langeland Sammen regi.
- Det blev drøftet at for mange unge står udenfor arbejde/uddannelse.

Orienteringerne er taget til efterretning.

Afbud under hele mødet:

Bjarne Elnegaard, Claus Hartmann, Jens Andersen

Afbud Jens D. Andersen, Bjarne Elnegaard, Claus Hartmann, Jani Hansen

Punkt 35: Orientering fra kommunen

22/9446

Resume

Dette punkt er en skriftlig orientering fra kommunen omkring sager af væsentlighed for Erhvervsrådet.

Sagsfremstilling

Budget 2024

Der vil på mødet blive givet en status omkring den aktuelle økonomiske situation i Langeland Kommune ved kommunaldirektør Jani Hansen.

Netværk

Der er (gen)opstartet et erhvervsnetværk i regi af Langeland Sammen (det har sit afsæt i Turist- og Erhvervsforeningens tidligere erhvervsnetværk). Det første netværksmøde blev afholdt hos Jimco.

Der er i samarbejde mellem Langeland Kommune og Langeland Sammen etableret et musik-eventnetværk. Netværket bliver forankret i Langeland Sammen. Første møde er afholdt, og næste møde er i kalenderen, hvor der indledningsvist er fokus på fælles markedsføring af musik på Langeland.

Der er opstartet netværksmøder for detailhandlen og turismebranchen, hvor der har været afholdt to morgenmøder med fokus på gensidig information om tiltag og drøftelse af deltagelse, forslag m.m. Rudkøbing Handelsstandsforening og Langeland Sammen deltager også i disse møder.

Der har været afholdt temamøde for turismebranchen om den grønne omstilling med deltagelse af Erhvervshus Fyn og Destination Fyn på Broløkke Herregård.

SHORES partnerskabet har ligeledes afholdt netværksmøde bl.a. med fokus på bæredygtighed.

Der blev den 6. december afholdt et netværksmøde for landbrug og fødevarerhvervet om klimaløsninger og grøn omstilling. Programmet er sammensat i et samarbejde mellem L & F Centrovic, Food & Bio Cluster Denmark, Langeland Sammen og Langeland Kommune.

Mødeøen Langeland og Strynø

Mødeøen Langeland og Strynø er lanceret online på langeland.dk i samarbejde med Destination Fyn Convention Bureau. Der udestår dog fortsat et arbejde med at få flere aktører på sitet. På SHORES partnerskabsmødet den 25. oktober var netop Mødeøen på agendaen for at motivere flere aktører til at tilbyde teambuilding aktiviteter.

EUD-elever

Langeland Kommuner har den fjerde højeste andel af EUD-elever, målt som andelen af det samlede antal personer mellem 15-35 år i befolkningen, nemlig 10,28% (se vedhæftede bilag)

Green Key certificering

Der er udpeget medarbejder, som vil arbejde med dette område i 2024 og frem på baggrund af de afsatte midler fra Kommunalbestyrelsen. Første skridt er at få green key certificeret Langelands Museum og VisitLangeland. Der er allerede virksomheder, der har henvendt sig for at få en nærmere snak om, hvad det indebærer, og hvordan de kan gribe det an, sparring med virksomheder igangsættes primo 2024.

Geopark – Det Sydfynske Øhav

Langeland Kommune har fået LAG-midler samt bidraget med egenfinansiering til i 2024 og 2025 at sætte ekstra fokus på at indfri potentialet i Geoparken. Pt. arbejdes der dels med en ansøgning til Destination Fyn/Real Dania om en fælles sydfynsk udviklingsplan for Geoparken samt med at skabe indhold og struktur på den langelandske del af Geopark-dage, som vil blive afholdt i Kr. Himmelfarts ferien. Der afholdes også i SHORES regi Langeland Rundt i Kajak i Kr. Himmelfartsferien 2024, som bliver en del af Geopark dagene.

Turistguides

Langeland Sammen har overtaget Langelandsguiden og udgiver denne i 2024. Arbejdet blandt de fire sydfynske kommuner med en ny udgave af magasinet "Det Sydfynske Øhav" er igangsat. De to guides har hver deres formål og sigte, hvor Langelandsguiden er en konkret guide til turisternes oplevelser, når de er her, og hvor Det Sydfynske Øhavs Magasin er et "coffee table" magasin, der skal skabe "reason to go".

Events

Årets børnekulturfestival i efterårsferien slog deltagerrekord med 1.140 deltagere til arrangementerne, og dertil kommer deltagerne i krea-værkstedet, som havde åbent hele ugen. Festivalen gik under "Der går fisk i den" med havtema, som det gennemgående tema, bl.a. bidrog SHORES via NordeaFonds midlerne. Der var arrangeret en skattejagt i nogen af Rudkøbings specialbutikker og på Langelands Museum for at få besøgende op i byens gader.

Den 3. til 4. november 2023 blev Lys i Mørket afholdt for tredje gang. Der var end 80 arrangementer på Langeland og Strynø hen over de to dage og estimeret 3.000 besøgende/deltagere. Midlerne til afholdes har været via ØHigh5 bevillingen, som udløber pr 31. december 2023 og fondssøgning. Arrangementet gentages også i 2025 og 2026, idet der er en forankring og et engagement fra erhvervsdrivende og frivillige, som gør det muligt samt set i lyset af budget 2024, hvor der er bevilget flere midler i en 2-årig periode til Erhverv- og Turismeafdelingen.

Den 29. oktober blev den tilbagevendende Litte Big Air konkurrence (kite surf konkurrence) afholdt i SHORES regi, og der var god tilslutning og tilfredshed med arrangementet.

I forhold til julen er der fokus på at få samlet viden om så mange arrangementer ind som muligt og få lagt på langeland.dk under Juleøen Langeland. Rudkøbing Handelsstandsforening har fokus på at skabe og markedsføre Julekøbing, hvor kommunen bakker op bl.a. via Langelands Museum og Erhverv- og Turismeafdelingen. Endvidere er der udarbejdet "til og fra" mærkater med en julehilsen fra os ~ sammen på Langeland, som tilbydes detailhandlen og kunsthåndværkere til brug ved julegaveindpakningen med ønske om, at der kommer mange julehilsner under de danske juletræer fra Langeland.

Geoparkdage Kr. Himmelfart

Det er besluttet, at der på tværs af de fire kommuner bliver afholdt Geopark-dage i Kr. Himmelfart 2024. Dagene skal bidrage til at udbrede kendskabet til Geoparken blandt borgere, deltidslangelændere og turister og gøre opmærksom på, at vi forventeligt er udpeget med en UNESCO-certificering. Der forsøges planlagt forskellige arrangementer, som gerne skulle arrangeres af lokale aktører.

Kultur på recept

Projektet Kultur på Recept for unge som pt. kører i Jobcentret, med en bevilling fra Kulturregion Fyn har vist sin værdi, og der afsøges muligheder for at samarbejdet kan fortsætte lokalt. Langeland Bibliotek har givet tilsagn om at fortsætte samarbejdet, ligesom der ses ind i hvordan de andre tre koncepter i en eller anden grad kan tilpasses og sikres en fortsat eksistens.

SHORES

SHORES kom på finansloven, hvor der er afsat 0,5 mio. kr. i 2024 til projektet med henblik på, at bidrage til arbejdet med at udbygge fem nye faste rekreative faciliteter nær kysten og naturen, der bl.a. skal tilbyde sauna, omklædning og depotrum i forbindelse med outdoor-aktiviteter på øen. Dette bidrager til at nedbringe risikoen i forhold til budgetforudsætningerne, som er presset af generelle prisstigninger i markedet.

Turismetals

Der har været lidt over 45.000 overnatninger i september 2023, hvilket er på niveau med 2022. Lidt mere end halvdelen (knap 25.000) var udenlandske overnatninger. Fra år til dato har der været lige over 451.000 overnatninger, næsten ligeligt fordelt mellem danske og udenlandske overnatninger. Det er nogenlunde på niveau med de øvrige år, med undtagelse af Corona-året 2021, der lå lidt højere. I forhold til det fynske fra år til dato ligger konferencebyerne Odense og Middelfart i top, herefter kommer Svendborg og Langeland som er nogenlunde på niveau.

På langeland.dk har der været 23.169 besøgende i oktober 2023. Dette er det hidtil største antal for en oktober måned i måleperioden fra 2017 til 2023.

Der registreres besøgstal i Besøgscentret i Østergade. I juli var der 2.450 besøgende, i august 1.518, september 507 og 402 i oktober.

Afledte konsekvenser

Der er ingen afledte konsekvenser.

Indstilling

Direktionen indstiller:

- At orientering tages til efterretning

Beslutning i Erhvervsråd Langeland den 13-12-2023

Der blev yderligere orienteret om AI tiltag i Erhverv og Turismeafdelingen om forsøget sammen med en aftenskole om at oprette et tyskkursus og om Geopark LAG-midler.

Orienteringerne er taget til efterretning.

Afbud under hele mødet:

Bjarne Elnegaard, Claus Hartmann, Jens Andersen

Bilag

Geografisk-fordeling-af-EUD-elever

Besøgende på Langeland.dk oktober 2017-2023

Overnatningstal Langeland september 2023

Samlet dispositionsforslag SHORES Langeland

Afbud Jens D. Andersen, Bjarne Elnegaard, Claus Hartmann, Jani Hansen

Punkt 36: Eventuelt

22/9446

Resume

Under dette punkt kan emner rejses uden der dog kan træffes beslutninger.

Sagsfremstilling

Næste møde: 28. februar 2024.

Afledte konsekvenser

Der er ingen afledte konsekvenser.

Indstilling

Direktionen indstiller

- At eventuelle yderligere punkter rejst under dette punkt noteres i referatet

Beslutning i Erhvervsråd Langeland den 13-12-2023

Intet yderligere at bemærke.

Afbud under hele mødet:

Bjarne Elnegaard, Claus Hartmann, Jens Andersen

Afbud Jens D. Andersen, Bjarne Elnegaard, Claus Hartmann, Jani Hansen

Punkt 37: Godkendelse af beslutningsprotokol - underskriftsside

23/7831

Sagsfremstilling

Rådet skal godkende beslutningsprotokollen.

Beslutningsprotokollen føres under møderne, og det forudsættes, at beslutningerne afstemmes undervejs i mødet - det kan f.eks. ske ved oplæsning af det protokollerede.

For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert af de tilstedeværende medlemmer underskrive beslutningsprotokollen ved mødets afslutning. Det sker digitalt ved at anvende knappen "godkendelse" i First Agenda.

Afbud Jens D. Andersen, Bjarne Elnegaard, Claus Hartmann, Jani Hansen